

Spelarit

1987-2-2

No 2 1987

DEGERBYN PURPURI

Viikonloppuna 9. - 11.1.1987 kolme aikuisryhmän ohjaajaa oli SKY:n vuosiohjelmisto- ja purpurikurssilla. Kaikkiin kolmeen iski purpurikuume ja päätimme yhdessä tartuttaa sen muihinkin Spelareihin. Suunnitelmamme ulottui aina sisäisiin purpuritanssiaisiin saakka, yhteistansseihin, joihin kaikki osallistuisivat vuosisadan vaihteen asuissa.

Hilkka järjesti harjoituspaikan ja puhui ympäri Veijon, joka antoi suostumuksensa Heilin soittamiselle tilaisuudessa, vaikka se menikin Spelarisoitajien nauhoitusharjoitusten kanssa ristiin. Purpuriharjoitukset toimeenpantiin kahtena lauantaina, 24.1. ja 7.2. Kiireinen aikataulu johtui sekä tartuttajien innostuksesta että heidän pelostaan unohtaa oppimansa.

Osallistujat, vajaan kahden kuvion verran, tulivat joka puolelta Vantaata niin keski- viikkoisin kuin perjantaisin harjoittelevista ryhmistä. Projektimme näytti onnistuvan. Kuume taisi iskeä moneen. Projektin loppuunsaattaminen toisena harjoituslauantaina näytti kaatuvan kasettiharjoituskiireiden takia. Vesa pelasti tilanteen ilmoittautuessaan vapaaehtoiseksi purpurin soittajaksi.

Olemme sitkeätä lajia. Ei ole sanottu, että olisimme luopuneet jatkosuunnitelmistamme. Purpurista saattaa vielä kuulua.

Ulla

VOI PERJANTAI

Eeva on pyytänyt kirjoituksia lehteen. Viesti on annettu eteenpäin, mutta kirjoituksia ei ole syntynyt. Eikö ole kirjoittamisen arvoista asiaa, vai onko se kiireestä kiinni?

Onhan tapahtumia ja haasteita ollut. Kun yhdestä on suoriuduttu, seuraava haaste on jo ollut vaatimassa harjoitusta ja terävöitymistä. Juhlhimisen aihetta on ollut, mutta aikaa ei.

Kevätkauden alussa, tammi-helmikuun vaihteessa, meillä oli viikonloppukurssi Forssassa. Kurssi oli viimeisen päälle järjestetty ja kiitokset siitä kuuluvat kurssisihteerille, Lauralle, joka aikaa ja vaivaa säästämättä teki viikonloppukurssistamme voimanolähteen, joka ajan niukkuudesta ja harjoituspaikka-ahtrudesta ja sen puuttumisesta huolimatta teki ryhmälle mahdolliseksi ottaa haasteita vastaan ja suoriutua niistä ryhmää ja seuraavaa pahemmin nolaamatta.

Mikä saa 23 ihmistä lähtemään varhaisena talviaamuna ajamaan sata kilometriä, harjoittamaan tiiviisti ja hikoiluun saakka ja vielä itse maksamaan viikonlopun viettoinsa? On minulta ennenkin sitä kysytty, ovatkohan tanhuajat oikein ...? Oli miten oli, ainakin nautimme suunnattomasti oudoista harjoitusjärjestelyistä.

Tuloksen kannalta harjoitukset olivat erinomaiset. Uudet tanssit vaikeine vuoroineen ja kuvioineen omaksuttiin aivan toisella tavalla kuin raskaan tuoviikon jälkeisissä perjantai-illan harjoituksissa. Tanssijoista loisti oppimisen into ja vuorojen viimeistelun pyrkimisen halu. Lauantai-

iltana oli vielä kaikkien kaipaama hetki seura- ja illanviettotansseja varten. Se toteutettiin iltamina. Opetus loppui lauantai-iltana klo 22.00. Kello 22.01 ohjelmassa siirryttiin tutustumaan forssalaisten illanviettotapoihin ja esittämään omaksuttua taitoa tanssilattialla.

Sunnuntaiamun harjoitukset jatkuivat edellisellä iltana myöhään venyneestä "tieteellisestä tutkimustyöstä" huolimatta ohjelman mukaisesti. Harjoitukset sujuivat yhtä tiiviisti ja innokkasti kuin ensimmäisenä kurssipäivänä. Ennen kotiinlähtöä pidettiin palautekeskustelu, jossa kaavailtiin lähitulevaisuutta ja piirrettiin pidemmällekin ulottuvia viivoja. Kotimatalla oli joka autossa vilkasta keskustelua. - Kiitos Jari, Laura, tanssijat. Forssan kurssi oli omalla tavallaan elämys, tapahtuma, josta en olisi tahtonut olla pois.

Ulla

KIIREEN TUNTU

Forssassa 1.2.1987 keskustelimme ryhmän mahdollisesta osallistumisesta luokitte- luun. Keskustelimme vakavasti tapahtuman puolesta ja sitä vastaan. Osa oli ehdottomasti osallistumista vastaan, osa osallistumisen kannalla ja osa ei tiennyt, kumpi päätös olisi pienempi paha, mutta kuitenkin päädyttiin siihen, että osallistutaan.

Maija ja Timppa saivat tehtäväksi ryhmän kokoamisen. Miltei sataprosenttisesti läsnä oleva ryhmä lupasi tukensa. Päätettiin, että yhdessä "ryyppäämme surumme", jos

huonosti käy, ja "ryyppäämme yhdessä myös ilomme", jos sattuisimme onnistumaan. Ryhmän kokoonpano selvisi seuraavana harjoitusiltana 6.2., puolitoista kuukautta ennen varsinaista tapahtumaa. Tämä projekti oli todella alusta loppuun ryhmätyötä. Ilman kaikkien myönteistä suhtautumista emme olisi saaneet ohjelmaa esityskuntoon ajoissa. Varsin lyhyeen valmistelu-aikaan sattuvat hiihtolomat tanssijoiden koti- ja ulkomaanmatkoineen. Työ- ja harjoitusvuorot menivät päällekkäin emmekä säästyneet sairauksistakaan pitkin antihioottikuureineen. Oma harjoitusaikaa ei projektille saatu. Ohjelma käytiin läpi vaihtelevin kokoonpanoin eikä harjoitusiltaa voitu kokonaan varata luokitusohjelmalle. Puuttuviin paikkoihin löytyi kuitenkin aina iloinen paikkaaja ja ollessamme loppusuoralla tuli Tane vastaan järjestäen meille kipeästi kaipaamamme harjoitustilan yhdeksi sunnuntaipäiväksi. Luokitteluun osallistuneilla tanssijoilla oli mahdollisuus vain yhteen yhteiseen harjoitukseen.

Kiireentuntu-projektimme, jonka aloitimme Forssassa 6.2., veimme loppuun kaksitoista viikkoa myöhemmin pidetyssä palauteillassa. Haasteesta olimme suoriutuneet olosuhteet huomioon ottaen hyvin. Palauteilta, yhtä kiireentuntuinen kuin projektimmekin, oli ainakin minulle positiivinen yllätys. Keskustelua käytiin kahden, kolmen, kaikkien kesken, vilkkaasti ja yhtäaikaaisesti. Keskustelijoiden posket punoittivat. Oli intoa, ideoita ja ahaa-elämyksiä. Käytiin keskustelua uusista haasteista. Kiireentuntu näyttää jatkuvan.

Ulla

SPELARI7 VIISI VUOTTA 9. - 10.5.1987

Peltolan koulu sai 9.5.1987 toimia merkittävän juhlan näyttämönä: Helsingin pitäjän tanhuajat ja spelarit viettivät viisivuotisjuhlaansa. Viiden vuoden uurastus kantoi kauniin sadon ja sadonkorjuujuhlaan oli kutsuttu lehdistö, kaupungin ja keskusseurojen edustajat, ystävät ja kylänmiehet niin Suomesta kuin Ruotsista ja salin täyteinen yleisö seurasi herpaantumattoman kiinnostuneena esitystä.

Sali oli koristeltu kukin ja keväisin koi-punoksin. Jo ensimmäisen ryhmän esitys kertoi, mitä tuleman pitää. Helsingin pitäjän pukuihin pukeutunut ryhmä aloitti tanhusikeremällä, joka sisälsi soiton ja tanssin lisäksi myös lauluosuuden, jota ei kovin usein kuule tanhuesityksissä, kenties sen vuoksi, että hengästyneenä ei ole helppo laulaa. Ei myöskään ole helppoa löytää ohjaajaa, joka osaisi laulattaa joukkoa. Kuultu laulu antoi Spelareiden esitykseen oman hienon vivahteensa. Poikien vyöt kipinöivät valonheittäjien loisteessa ja tyttöjen punaiset hameenhelmat liehuivat.

Lasten ryhmien esitykset herättivät ihastusta yleisössä. Reportterin silmään osuivat erityisesti lasten eläytyminen tanssiin, pukujen siisteys ja se, että kaikki lapsitanhuajat olivat pukeutuneet umpinaisiin kansallispukuun sopiviin kenkiin. Yhtään sandaalia, lenkki- tai muuta nirunarukenkää ei ollut mukana.

Pelimannien soitto toi taas tutut väristykset selkäpiihin. Yleisö myös eli musiikin mukana. Auditorion katsomossa näkyi

musiikin tahtiin heiluvia hantioita nykyviä päitä ja naputtelevia sormia. Kun pelimannit pitivät taukoa, kuului salista kirkas lapsen ääni: "Mä meen mukaan." Ehkä se kuvasti monen katsomossa olijan tunteita: "---mäkin menisin mukaan ---"

Näyttämön alapuolella oleva soittajien esiintymispaikka ei ollut paras mahdollinen, sillä osa asiantuntematonta yleisöä piti soittoa vain väliaikamusiikkina ja kansanmusiikin ystäviä kiusasi kovasti katsomosta kuuluva puheensorina. Kun Kauko tarttui sahaansa, ja Matkavalssi alkoi soida, ihmettely kyllä hetkeksi sulki monen pulisijan suun.

Pelimanneista varsinkin kolmella tanhusoitajalla oli työntäyteinen ohjelma. Kun pelimannimusiikki taukosi, piti nopeasti kiivetä lavalle soittamaan tanssijoille ja tanssijoiden lopetettua taas pikavauhtia lavalta pelimannimusiikkia soittamaan. Hyvin nuoret soittajat kuitenkin selvisivät raskaasta urakastaan.

Vieraamme, Järva Gille Ruotsista, esitti mieleenpainuvan tanhusikermän. Puvut poikkesivat suomalaisista ja tanssit olivat erilaisia. Niin paljon samoja piirteitä esityksessä kuitenkin oli, että on helppo uskoa tanhut ja pelimannimusiikki kansainväliseksi lainatavaraksi. Ruotsalaiset ystäväme juhlistivat esityksellään tilaisuutemme ja yleisöllä oli harvinainen mahdollisuus nähdä naapurikansamme perinnettä parhaimmillaan.

Lopuksi esiintyi Helsingin pitäjän hienosto esittäen franseesin. Palvelustytöt

olivat varmaan hikoilleet rouvasväen kureliivejä kinistäessään ja kühentäessä nutturakampauksia piippaussaksilla. Kamanipalvelijat lienevät auttaneet herroilleen frakin päälle ja kauluksen napin kiinni. Juhlakantanon emäntä vastaanotti vieraansa sudehtivasti hymyillen ja isäntä punoitti ja myhäili tyytyväisenä vieressä. Ylväinä, arvostaan tietoisina 1700-luvun Helsingin pitäjän kerma asteli tanssaisiinsa: hameiden helmat heilahtivat hienostuneesti ja hännystakin liepeet keikahtelivat tanssin tahtiin. Yleisö-rahvas katseli kateellisena ja mielti, mitä osia franseesista lainattaisiin seuraavaan renkien ja piikojen illanviettoon.

Ohjelman piti kestää kaksi tuntia, mutta aika ylitettiin reilusti. Se ei yleisöä haitannut, sillä reportterin tuttu katsoimossa huokasi syvään: "Kyllä kannatti tulla". Esiintyjät antoivat parastaan: aito ja rehellinen esitys ei koskaan jätä yleisöä kylmäksi. Pukujen väriloisto, esitysten ilo, esiintyjien eläytyminen osaansa, pelimannien sydäimestä tuleva soitto; se kaikki veti yleisön mukaan. Tunnelma salissa oli ajoittain aivan käsin kosketeltavan tiheä.

Juhla päättyi siihen, että koko esiintyjäjoukko kiipesi lavalle, esirippu aukei ja Spelarimarssin tahtiin marsmittiin aivan lavan etureunaan, josta lähdettiin poistumaan yleisölle vilkuttaen.

Viisivuotisjuhlamme oli kaunis esimerkki siitä, mitä saadaan aikaan, kun koko seuran voimat yhdistetään ja puhalletaan samaan

hiileen. Tähän sadonkorjuujuhlaan on tähdätty viisi vuotta ja puheenjohtajamme usein esittämä ajatus tanhujen ja pelimannimusiikin tauottomasta sikermästä toteutui täydellisenä kavalkadina. Yksin emme saa paljoa aikaan, mutta kun on lähes sata samaan hiileen puhaltajaa, tulos näkyy kauas ja liekki lämmittää monia.

Ilo, ystävyys, samanhenkisyys yhteisen harrastuksen ympärillä, mahdollisuus toteuttaa itseään, antaa itsestään parhaat puolet yhteiseen käyttöön ja mahdollisuus yhdessä kehittyä kohti korkeampia päämääriä tekee elämästä elämisen arvoisen. - Yhdistyksemme on astunut ulos lapsenkengistään, alkutaipaleen kompuroinnit ovat taakse jättänyt elämää. Yhdessä tähtäämme yhä parempiin tuloksiin.

Eeva-Liisa Honkanen

Viisivuotisjuhlan jälkeen lähdettiin viettämään iltaa Helsingardiin ruotsalaisten ystäviemme seurassa. Helsingård oli koristeltu kukin ja Suomen värein. Sini-valkoisiin karjalaisasuihin pukeutuneet Ainot ja Väinämöiset vastaanottivat vieransa tarjoten tervetuliaismaljan ja herkullisen aterian. Iltaa vietettiin tanssien ja seurustellen.

Seuraavana päivänä oli vapaata ohjelmaa. Osa joukosta harjoitteli tansseja osa

tutustui Etelä-Suomen nähtävyyksiin. Il-
tapäivällä kokoonnuttiin Helsingärdissa,
syötiin jälleen uhkerien emäntien ja isän-
tien tekemä herkullinen aterial ja opetel-
tiin uusia tansseja. Jotkut tanssit oli-
vat vuoroiltaan ja rakenteeltaan niin
mutkikkaita, että tavalliset "osamäärät"
eivät tuntuneet riittävän niiden oppimi-
seen. Innokkaana kuitenkin nuorin Spelari
kolmen kuukauden ikäinen, heilutteli pik-
kuisia varpaitaan. Varmaan hänkin olisi
liittynyt tanssijoiden hilpeään joukkoon,
jos olisi päässyt pois vaunuistaan.

Vietimme jälleen unohtumattomia hetkiä
ystävällisten, iloisten, samanhenkisten
ruotsalaisystäviemme seurassa. Seuraava
iso yhteinen projektimme saattaa olla
yhdessä tehty matka USA:han. Riemusta
hikkuen tanssiva joukko otti vastaan tar-
jouksen, joka oli esitetty seurulle.

E.-L.H.

SPELARIT

Julkaisija: Helsingin pitäjän tanhuujat
ja spelarit ry.

Toimituskunta: Hilding Haaparinne ja
Eeva-Liisa Honkanen